

Nieuw!!!

Rondwandeling Holterberg

- **Periode: jaren 1733-nu**
- **Startpunt: jaarpaal 1733, hoek Oude Deventerweg / Jeurlinksweg, Holten**
- **Lengte: 9,3 km**

Gebruiksaanwijzing

- De nummers in deze beschrijving verwijzen naar de jaartallen op de paaltjes.
- De letters verwijzen naar de betreffende zijde van de informatiekubus: R = regionale gebeurtenissen; N = Nederland; E = Europa; W = overige werelddelen.
- Scan onderweg QR-codes voor filmpjes e.d.
- Vanaf het jaarpaal 2000 volg je de routebeschrijving naar het startpunt.

Bewegwijzering

Wit-paarse bordjes geven de looprichting aan. De bordjes zijn vaak bevestigd aan lantaarn- en straatnaampalen.

Podcast

Tip! Beluister voor je op pad gaat de podcast bij deze rondwandeling. Dan krijg je in het kort te horen wat er in deze periode gaande is. Dat maakt het gemakkelijker om gebeurtenissen die je onderweg tegen komt in die tijd te plaatsen. De podcast staat op de website van het Wereldtijdpad: zie pagina van deze rondwandeling.

[Tijd van rondwandeling Holterberg](#)

Intro

Dit deel van het Wereldtijdpad werd op 11 oktober 2008 officieel in gebruik genomen. Zowel het wandelpad als de 'formule' van het Wereldtijdpad waren toen nieuw. Maar wat is nieuw? Hoe lang blijft iets nieuw? Wat vinden mensen van nieuwe dingen? Tijdens deze themawandeling loop je vanzelf tegen dit soort vragen aan. Op jacht dus naar...

By the way... vandaag nog iets nieuws gezien, gehoord of meegemaakt? Wat was het nieuwe er aan? Zou het ook morgen nog als nieuw worden ervaren?

1738-R Hagelnieuw

Ook eeuwenoude gebruiken zijn ooit nieuw geweest. Wat zou de gedachte achter dit gebruik zijn geweest?

Charles Montesquieu (1689-1755)

1748-E Nieuwe visie op macht

Dit jaar wordt in Frankrijk een nieuw boek gepubliceerd. Kun je vermoeden wat er met de ideeën van deze man is gebeurd?

Gereconstrueerde loopgraaf in Scherpenzeel

1755-N Nieuwe verdedigingslinie

Welk nieuw bouwwerk past bij onderstaande krantenkop?

Ons land voortaan beter bestand tegen vijandelijke legers.

Mont Blanc

1786-E Nieuw hoogterecord

Nieuw kan bij de een bewondering oproepen, terwijl de ander denkt: 'Gekkenwerk'. Zeker als het een spectaculair hoogterecord betreft.

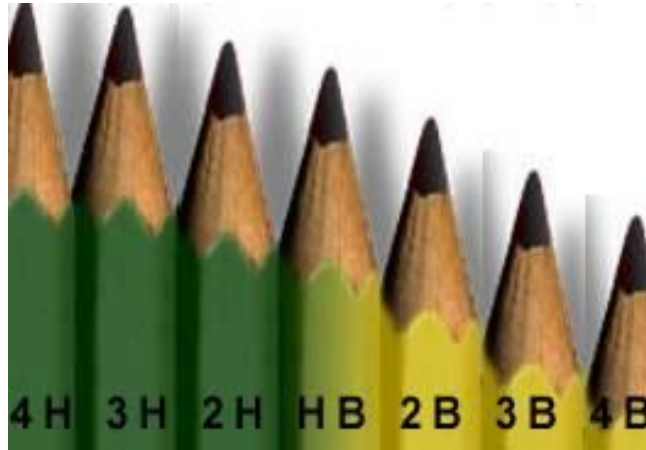
Waaghalzerij?

Nicolas Conté (1755-1805)

1796-E Nieuw baksel (1)

Dit jaar komt er een nieuw baksel op de markt. Je kunt het niet eten. Toch wordt er veel op gekauwd...!

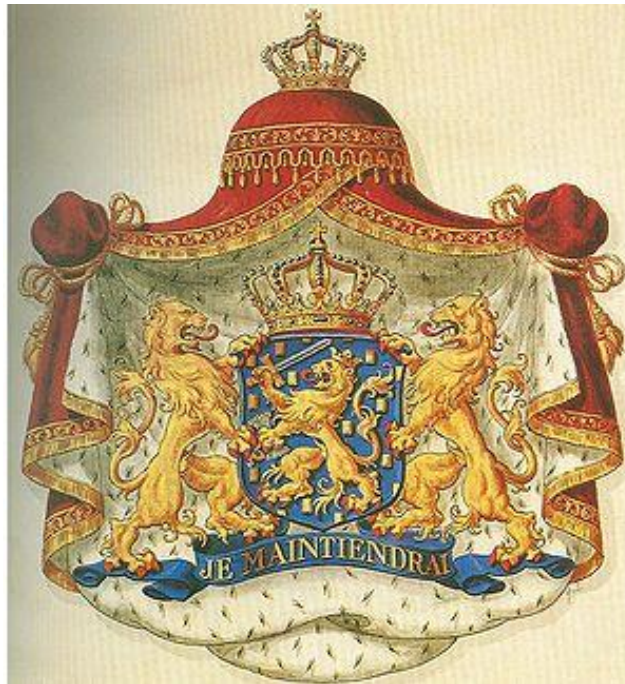
1801-E Nieuw baksel (2)

Alle gerechten die we kennen, zijn ooit nieuw geweest. Lang niet altijd is het exacte geboortjaar bekend. Dat is ook bij dit wereldberoemde gerecht het geval.

1806-N Nieuwe stad

Zelfs in de 19^e eeuw werden nog nieuwe stadsrechten verleend.

1815-N t/m 1840-N Nieuw, nieuw, nieuw!

In het nieuwe Koninkrijk der Nederlanden stapelen de nieuwigheden zich op.

- Hoeveel nieuwigheden tel je in deze periode?
- Kun je een verklaring bedenken voor de plotselinge stortvloed van nieuwe dingen?
- Met welk gevolg?

Haarlemmermeer: gemaal De Cruquius

Informatiepaneel 'Wetenschap'

Wetenschap bezorgt ons het ene nieuwe na het andere. Hoe zou dat komen?

Weet je het antwoord op de quizvragen?

1852 - Nieuw met stip!

Dit jaar biedt veel nieuwe dingen. Wat zou jouw top-3 van de meest belangrijke nieuwe zaken zijn, als je in die tijd had geleefd?

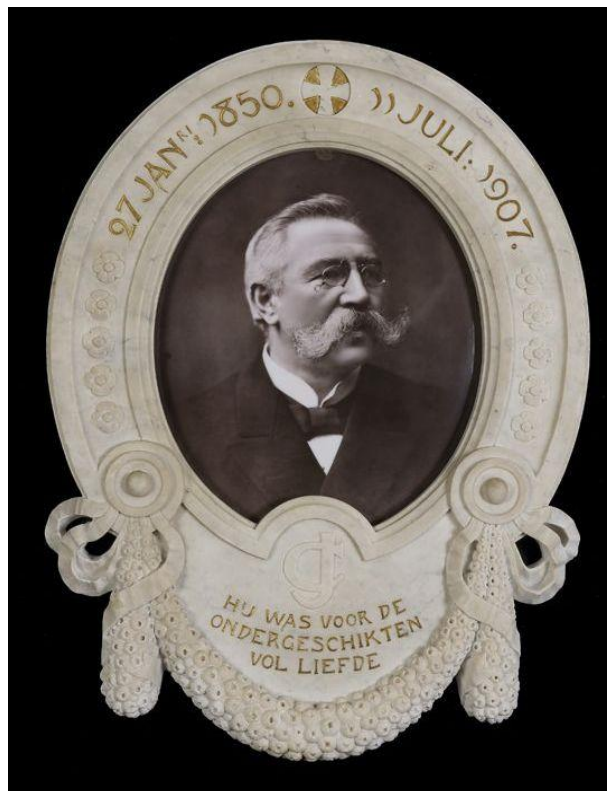
1857-N Nieuw vak

Het onderwijsprogramma van de lagere school, de voorloper van de huidige basisschool, wordt uitgebreid.

1867-N Nieuw park

De Amsterdammers blij...

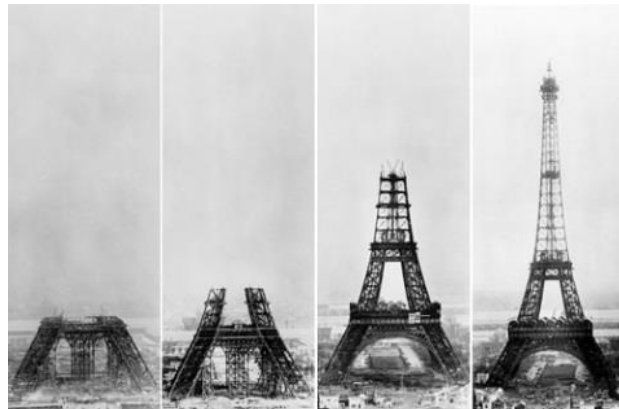
Hernneringsplaquette Cornelis Jamin (1850-1907)

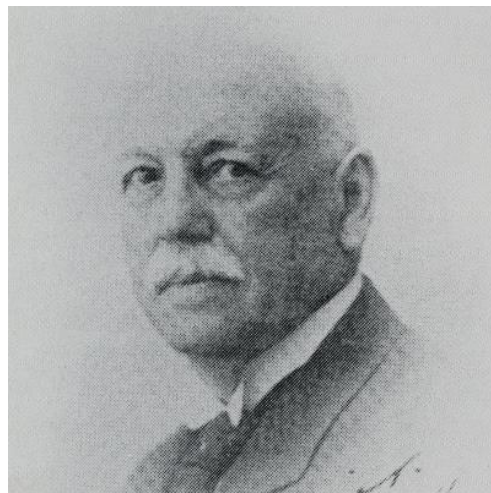
1879-N Nieuwe snoepwinkel
Al gauw wereldberoemd in Nederland...

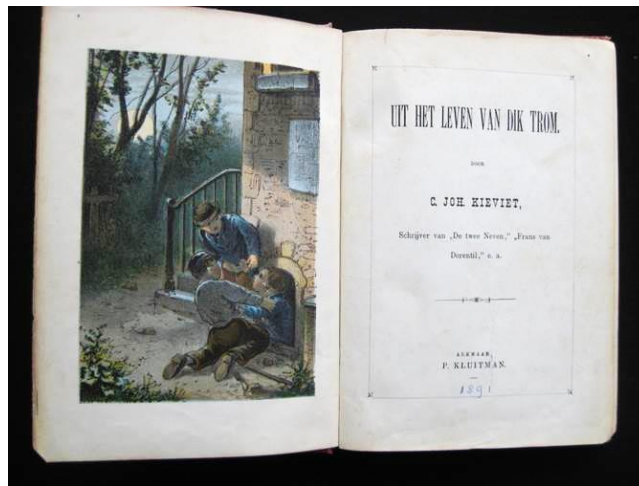
1886-W Op je gezondheid!?
Niemand kan vermoeden dat het product dat dit jaar nieuw op de markt komt, zo'n succes zal worden. Een van de bekendste producten ter wereld zelfs.

1889-E Nieuwe attractie
Ook wereldberoemde bouwwerken waren ooit nieuw. Waaraan dankt dit bouwwerk zijn bestaan en bekendheid?

C.Joh. Kieviet (1858-1931)

1891-N Vers van de pers

Heb je ooit het boek gelezen, dat dit jaar uitkwam?
Hoe zou het komen dat het in veel gezinnen een
verboden boek was?

1894-N De brand erin!

Het lijkt er op dat *vandalisme* nooit nieuw is geweest,
maar iets van alle tijden. De ANWB kan er over
meepraten!

1905-N Onderwijsvernieuwing

Het leesonderwijs krijgt een nieuwe impuls.

1912-W & 1918-W Nieuw licht

In deze periode wordt er iets nieuws bedacht voor het
oplossen van verkeersproblemen. Er is zelfs sprake
van een zekere ontwikkeling op dat terrein. Wat is het
verschil en waarom is de laatste oplossing beter?

1920-N Je moet wel tegen je verlies kunnen!
 Er zijn nieuwe dingen waar mensen zich vreselijk aan kunnen ergeren maar ook veel plezier aan kunnen beleven!

1922-N & 1922-W Niet nieuw of toch wel?
 Soms worden zaken die al heel lang bestaan toch als nieuw ervaren. Dit jaar geeft daar een paar voorbeelden van.

1932-N Veel nieuw in Nederland
 Wat nu vertrouwd is, was in 1932 nieuw.

Pablo Picasso - Guernica

1937 - Top!

Ook dit jaar is er veel nieuw(s). Wat zou de 'gewone man of vrouw' in Nederland het belangrijkste hebben gevonden?

Ladislao Biro (1899-1985)

1938-E Wie schrijft, die blijft.

Wie iets nieuws bedenkt, kan er soms veel geld mee verdienen. De Hongaar Ladislao Biró wilde dat ook en nam zijn maatregelen.

???? - Je eigen geboortjaar

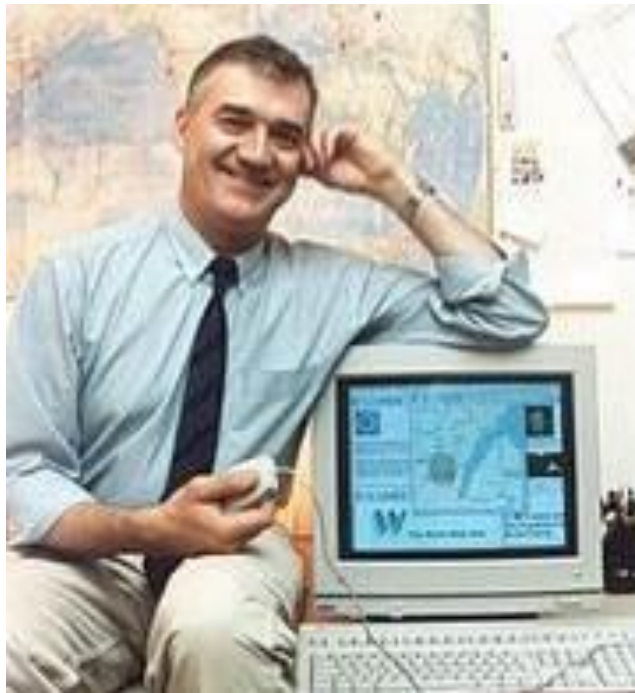
Loop naar je eigen geboortjaarpaal.

Wat was er nieuw in dat jaar?

Wat vind je zelf het belangrijkste?

Sir Tim Berners-Lee (geb. 1955)

Robert Cailliau (geb. 1947)

Informatiepaneel 'Media'

'Op geen enkel gebied zijn zoveel nieuwe ontwikkelingen te melden als op dit terrein.'
Mee eens?

Slotvraag

Je ging bij deze wandeling op jacht naar NIEUW.
Welk verhaal heb je er aan over gehouden?

Loop door naar millenniumpaal 2000.

Einde themawandeling.

Terug naar startpunt Jeurlinksweg:

1. Steek de spoorweg over en loop om stationsgebouw heen: Stationsstraat.
2. Op rotonde rechts: Dorpsstraat
3. Onder spoorwegviaduct door naar rotonde.
4. Op 2^e rotonde links: Oude Deventerweg.
5. 1^e weg rechts: Jeurlinksweg.

Einde rondwandeling

**Word ook donateur van het
Wereldtijdpad en ontvang de
wandelgids als
welkomstgeschenk.**

**Je kunt je aanmelden op
www.wereldtijdpad.nl,
pagina 'Donateurs'.**

Hartelijk dank!

Colofon

© 2019 Stichting Wereldtijdpad

Samenstelling: Floor Looy
Projectmanagement: IKOconsult, Almelo

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten van derden zo goed mogelijk te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich tot de uitgever wenden.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De Stichting Wereldtijdpad aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade als gevolg van niet of onjuiste vermelding van gegevens in deze uitgave. U kunt eventuele opmerkingen schriftelijk of per mail doorgeven aan de stichting.